

El balanç contrarellotge: trenta partides, cinc masses, tres minuts

Joc de classificació per rondes cronometrades: col·locar trenta partides comptables a les cinc masses patrimonials, defensar les dubtoses i comprovar al final que el balanç quadra, perquè si no quadra alguna carta està al lloc equivocat.

DURADA

50 min · 1 sessió

AGRUPAMENT

grups xicotets (3-4)

UNITAT 10

La informació comptable en l'empresa

MATERIALS

- Baralla per grup: 30 cartes de partida amb el seu import, retallades
- Cinc cartolines de massa patrimonial per grup
- Cronòmetre visible
- Pissarra per al marcador

ENCAIX CURRICULAR · Sabers B.6, D.3 · Comp. específiques CE5 · Comp. clau STEM, CE, CPSAA, CCL

Plantejament

El balanç no s'entén llegint-lo: s'entén **munta-lo**. I es munta ràpid quan s'han col·locat dues-centes partides, no quan s'ha memoritzat la definició d'actiu corrent.

Este joc és entrenament pur. Trenta cartes, cinc muntons, cronòmetre i una comprovació final que no admet discussió: si el balanç no quadra, hi ha una carta mal posada i cal trobar-la.

Les cinc masses

Prepareu cinc cartolines retolades: **Actiu no corrent**, **Actiu corrent**, **Patrimoni net**, **Passiu no corrent** i **Passiu corrent**.

Les trenta cartes

Retalleu una carta per cada partida, amb el seu import:

Terrenys i béns naturals 60.000 · Construccions 180.000 · Maquinària 95.000 · Elements de transport 48.000 · Mobiliari 12.000 · Equips informàtics 9.000 · Aplicacions informàtiques 6.000 · Inversions financeres a llarg termini 20.000 · Amortització acumulada de l'immobilitzat material -70.000 · Existències de mercaderies 64.000 · Clients 52.000 · Efectes comercials a cobrar 11.000 · Deteriorament de valor de crèdits comercials -3.000 · Hisenda Pública deutora per IVA 4.000 · Inversions financeres a curt termini 8.000 · Bancs, compte corrent 26.000 · Caixa 3.000 · Capital social 150.000 · Reserva legal 30.000 · Reserves voluntàries 40.000 · Resultat de l'exercici 35.000 · Deutes a llarg termini amb entitats de crèdit 90.000 · Deutes a llarg termini per arrendament financer 35.000 · Proveïdors d'immobilitzat a llarg termini 15.000 · Proveïdors 58.000 · Creditors per prestació de servicis 12.000 · Deutes a curt termini amb entitats de crèdit 20.000 · Hisenda Pública creditora per IVA 9.000 · Organismes de la Seguretat Social creditors 6.000 · Remuneracions pendents de pagament 25.000.

Objectius didàctics

- Classificar partides comptables a les cinc masses patrimonials amb criteri de liquiditat i exigibilitat.
- Reconèixer els comptes correctors i el seu tractament restant dins de la seua massa.
- Comprovar la igualtat fonamental del balanç i usar-la com a test d'errors.
- Justificar la ubicació d'una partida dubtosa amb un criteri, no amb la memòria.

Passos (sessió de 50 min)

1. **Ronda 1 — contrarellotge (8 min).** Huit minuts per a col·locar les trenta cartes. Sense consultar apunts.
2. **La prova del quadre (7 min).** Sumeu cada muntó. L'actiu total és igual al patrimoni net més passiu? Si no quadra, la diferència vos diu quant val la carta mal col·locada, i això ajuda molt a trobar-la.
3. **Ronda 2 — amb apunts (10 min).** Ara sí que es pot consultar. Corregiu i torneu a sumar fins que quadre.
4. **Les cinc difícils (15 min).** Cada grup tria les cinc cartes que més li van costar i escriu per a cada una **el criteri** que decidix el seu lloc: és un bé o un dret?, el tindrà menys d'un any?, li'l dec a algú de fora o als socis?
5. **Duel final (10 min).** El professor diu una partida a l'atzar i el primer grup que alce la mà amb la massa correcta i el criteri s'emporta un punt. Només compta si diu també el criteri.

Preguntes d'anàlisi

- L'amortització acumulada apareix amb signe negatiu. Per què va a l'actiu i no al passiu, si resta?
- El resultat de l'exercici està al patrimoni net. Per què, si és el que l'empresa ha guanyat enguany?
- Hisenda Pública apareix dues vegades, una deutora i una altra creditora. Pot una empresa deure-li i que li deguen alhora? Expliqueu-ho amb l'IVA.
- Quin criteri separa el passiu corrent del no corrent? I l'actiu corrent del no corrent? Comproveu que és el mateix i digueu-ho amb les vostres paraules.
- Amb els totals a la mà, esta empresa es finança més amb recursos propis o aliens? Calculeu-ne el percentatge.

Criteris d'avaluació

CRITERI	DESCRIPCIÓ	PES
Ronda 1	Nombre de cartes correctes abans de consultar	20 %
Quadre	Localitza els errors usant la diferència entre sumes	25 %
Criteris	Les cinc difícils justificades amb un criteri explícit	35 %
Lectura final	Interpreta l'estructura financera a partir dels totals	20 %

Variants i extensions

- **Amb suport:** vint cartes, sense correctores ni comptes amb Hisenda.
- **Per a qui va sobrat:** afegir tres cartes trampa que no van al balanç (una compra de mercaderies, una despesa de personal, una venda) i vore qui les detecta. Van al compte de resultats, no al balanç.
- **Versió inversa:** donar els cinc totals i demanar que inventen un conjunt de partides coherent. És molt més difícil i s'aprén més.
- **De cara a la prova:** construir el balanç a partir d'una llista desordenada de saldos és un dels exercicis pràctics més repetits. Ací s'entrena exactament eixa habilitat, i contra rellotge.

Solució orientativa

Per al professorat: passos de la resolució de l'exercici.

1. **Actiu no corrent.** Terrenys 60.000 · Construccions 180.000 · Maquinària 95.000 · Elements de transport 48.000 · Mobiliari 12.000 · Equips informàtics 9.000 · Aplicacions informàtiques 6.000 · Inversions financeres a llarg termini 20.000. Amortització acumulada de l'immobilitzat material -70.000 (resta dins de l'actiu). **Total: 360.000 €.**
2. **Actiu corrent.** Existències de mercaderies 64.000 · Clients 52.000 · Efectes comercials a cobrar 11.000 · Hisenda Pública deutora per IVA 4.000 · Inversions financeres a curt termini 8.000 · Bancs c/c 26.000 · Caixa 3.000. Deteriorament de valor de crèdits per operacions comercials -3.000. **Total: 165.000 €.**
3. **Patrimoni net.** Capital social 150.000 · Reserva legal 30.000 · Reserves voluntàries 40.000 · Resultat de l'exercici 35.000. **Total: 255.000 €.**
4. **Passiu no corrent.** Deutes a llarg termini amb entitats de crèdit 90.000 · Deutes a llarg termini per arrendament financer 35.000 · Proveïdors d'immobilitzat a llarg termini 15.000. **Total: 140.000 €.**
5. **Passiu corrent.** Proveïdors 58.000 · Creditors per prestació de servicis 12.000 · Deutes a curt termini amb entitats de crèdit 20.000 · Hisenda Pública creditora 9.000 · Organismes de la Seguretat Social creditors 6.000 · Remuneracions pendents de pagament 25.000. **Total: 130.000 €.**
6. **Comprovació.** Actiu $360.000 + 165.000 = 525.000$. Patrimoni net i passiu $255.000 + 140.000 + 130.000 = 525.000$. Quadra.
7. **Les cartes que sempre es col·loquen malament.** L'amortització acumulada (va a l'actiu, restant, no al passiu); el resultat de l'exercici (és patrimoni net, no un ingrés solt); Hisenda deutora enfront d'Hisenda creditora (una és dret de cobrament i l'altra obligació de pagament); i els proveïdors d'immobilitzat a llarg termini, que no són «proveïdors» del corrent.